

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu

Ügyszám: FRP/445/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

107/2015. (III. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. július 9-én előterjesztett **panaszát** a 2015. március 26-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – V. város Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

a) A panaszos beadványában előadta, hogy 2014.06.27-én szomszédjával közös ismerősükhöz akartak menni. A volt orosz laktanyával szemben, visszaúton Cs. település felé, felhajtott a jobb oldali szegélyre és oszlopnak ütközött.

Ütközés után kiszállva a járműből látta a panaszos, hogy a gépkocsi vezetője homloka sérült és a gépkocsi első kereke ki volt törve és a gépkocsi üzemképtelenné vált. A sérüléssel szemben az esemény után a helyszínt nem hagyta el, mivel személyi sérülés és várt a szükséges segítségre és a hivatalos szervek (mentő, rendőrség) intézkedésére.

A Rendőrség helyszínre érkezésekor az intézkedők felszólították, hogy hagyja el az esemény helyszínét, annak ellenére, hogy tájékoztatta őket, hogy a baleset keletkezésekor utas volt. Mivel személyi igazolvánnyal nem tudta igazolni magát (nem volt nála) némi szóváltás után brutális módon — kezét erőszakos módon hátrabilincseltek, majd berángatták egy gépkocsiba

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

és a V. városi Rendőrkapitányságra szállították, ahol többszöri felszólítására sem vették le róla a bilincset, amitől súlyos sérülései keletkeztek.

A kapitányság részéről történő elbocsátása előtt az Igazolás elnevezésű iratot a tájékoztatása nélkül, az események hatása alatti idegállapotban írták vele alá, hogy végre hazamehessen.

Az eseménnyel kapcsolatban még csak meg sem kérdezték, jegyzőkönyvet sem készítettek. Ezen - általuk előre elkészített és az általuk aláíratott Igazolásban- azt írták alá vele, hogy sérülése nem keletkezett, mely a valóságnak nem felel meg. Az szintén nem felel meg a valóságnak, hogy nincs panasza, mivel már a bilincselés alatt is többször jelezte, hogy panasszal fog élni a szükségtelen és fájdalmas eljárásuk miatt.

A kapitányságon továbbá kapott a panaszos egy 50000 Ft-ról szóló csekket, mely véleménye szerint indokolatlan, aránytalan és értelmezhetetlen. Az olvashatatlan nyomtatványon a „megtagadás” szó szerepel, ami nem felel meg a valóságnak. A panaszos szerint aránytalan a büntetése.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

b) A panaszos csatolta a V. városi kórházban 2014. június 28-án kiállított látleletet, ami a bal mellkasfél és a hasfal zúzódását és vérömlenyét, illetve a mindkét csukló vérömlenyét állapította meg. A sérülést 8 napon belül gyógyulónak minősítette.

c) A panaszos csatolta az előállításról kiállított igazolást is. Eszerint az előállítása 2014. június 27-én 17 óra 50 perctől 2014. június 27-én 18 óra 50 percig tartott. Sérülése és panasza nincs.

d) A panaszos csatolta a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány másolatát. Ezen az áll, hogy a panaszos megtagadta az igazolást, az iraton a panaszos aláírása nem látszik.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2014. augusztus 8-án kelt átiratában előadta, hogy a V. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának beosztottjai a központ utasítása alapján jelentek meg a helyszínen, mivel onnan személyi sérüléssel közlekedési balesetről érkezett bejelentés. A balesetről a bejelentés 17 óra 2 perckor érkezett, az intézkedő rendőrök 17 óra 10 perckor érkeztek a helyszínre. A rendőri intézkedés a panaszossal szemben 17 óra 25 perckor kezdődött. A kényszerítő eszköz alkalmazására 17 óra 50 perctől 18 óra 25 percig került sor az Rtv. 48.§ c) pontja alapján, majd a panaszost 18 óra 50 perckor szabadították.

Az intézkedésre V. városban, [...] út [...] méterszelvényében került sor, a baleset helyszínén. Az intézkedést a balesethelyszínelő és a vele lévő közlekedési járőr kezdte meg. Az előállításhoz segítséget kértek, melyet az intézkedés megkezdésekor jelenlévő közlekedési járőr és a helyszínre érkező másik közlekedési járőr hajtott végre.

Az intézkedés során a panaszos több alkalommal ki akarta vonni magát az intézkedés alól, több alkalommal el akarta hagyni a helyszínt anélkül, hogy a vallomását rögzíthették volna, továbbá nem volt hajlandó igazolni magát.

A panaszosnak sem a balesetből kifolyólag, sem az intézkedés során nem keletkezett sérülése, így orvosi ellátása nem volt szükséges.

A panaszos az Rtv 33. § (2) bek a) pontja alapján - nem tudta magát hitelt érdemlően igazolni került előállításra a V. városi Rendőrkapitányságra, mely 17 óra 50 perctől 18 óra 50 percig tartott. Az előállítás ideje alatt a panaszos nem került elhelyezésre előállító helyiségben, az előállító helyiség előtti padon került elhelyezésre egy rendkívüli őr felügyelete mellett. A panaszos nem kérte hozzátartozói értesítését, valamint mivel az előállítás időtartama nem haladta meg az 5 órát, valamint a panaszos nem kérte, így élelmezésre nem került sor.

Az igazoláson lévő nyilatkozatok személyes adatait a Robotzsaru rendszerben előzetesen ki kell tölteni, azonban az aláíratáskor nyilatkoztatják az előállított személyt, aki saját kezével húzza alá a megfelelő részt.

A panaszossal szemben, miután személyazonossága megállapításra került a körözési és nyilvántartó rendszerekből, az intézkedő rendőr helyszíni bírságot szabott ki.

2) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszost a rendőrök 2014. június 27-én 17 óra 50 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pont alapján előállították. Vele szemben az Rtv. 48. § alapján 17 óra 50 perc és 18 óra 25 perc között bilincset alkalmaztak. A panaszos hozzátartozó kiértesítését nem kérte.

A V. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának beosztottjai a központ utasítása alapján jelentek meg a helyszínen, mivel onnan személyi sérüléssel közlekedési balesetről érkezett bejelentés. A panaszost a helyszínen intézkedés alá vonták személyazonosság megállapítása céljából. A panaszos nem volt hajlandó magát hitelt érdemlően igazolni, illetve igazolványt nem volt hajlandó átadni. Ezt követően közölték vele, hogy személyazonosság megállapítása céljából előállítják a V. városi Rendőrkapitányságra. 18 óra 25 perckor átadták a panaszost a szolgálatirányítónak. Miután a panaszos személyazonossága megállapítást nyert, részére helyszíni bírságról átadták a nyomtatványt, amit tudomásul vett és aláírt.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerinti tájékoztatást és igazolást a panaszos részére kiadták. a panaszost 18 óra 50 perckor szabadították.

A parancsnoki kivizsgálás szerint az intézkedés és a kényszerítő eszköz jogszerű, szakszerű és arányos volt.

3) I. Z. r. törm. 2014. augusztus 3-án kelt jelentésében előadta, hogy a központ utasítására jelent meg a helyszínen, ahol már ott voltak a V. városi mentőállomás munkatársai, valamint a gépkocsi vezetője és utasa. B. F. r. zls. a helyszínen megállapította, hogy a gépkocsit Zs. L. vezette. A balesetben részes személyek láthatóan erősen ittas állapotban voltak, így a vezető adatainak rögzítését követően a mentők őt beszállították a V. városi kórházba. A rendőrök az ügyeleten keresztül intézkedtek a mintavételről.

A helyszínen maradt az utas, a panaszos, akit igazolásra szólítottak fel, illetve kérték, hogy nyilatkozzon a történetéről. A panaszos elmondta, hogy nincsen nála semmilyen személyazonosításra alkalmas okmány, de ő nem is marad tovább a helyszínen, mivel a barátja már jó kezekben van és a továbbiakban őt az egész dolog nem érdekli, mert nem akar terhelő vallomást tenni a barátjára. A továbbiakban a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólította B. F. r. zls. a panaszost, hogy köteles igazolni magát, továbbá köteles tanúként való meghallgatása miatt a baleset körülményeit elmondani. A férfi ezt követően a figyelmeztetésre egy nevet és egy születési dátumot diktált be, amit visszakérdezésre már nem tudott visszamondani, továbbá az ügyeleten való lekérdezés során a bement adatokkal személy nem volt található. A panaszost a továbbiakban B. Ferenc r. zls tájékoztatta, hogy a r. törm. meg fogja bilincselni, majd elő lesz állítva a V. város rendőrkapitányságra személyazonosságának megállapítása céljából.

Ezt követően a két rendőr megbilincselte a panaszost, majd. a r. zls. az ügyeleten keresztül erősítést kért a helyszínre a panaszos előállítására céljából.

A bilincselés hátra testhelyzetben lett foganatosítva mivel fent nevezett személy a rendőri intézkedés során nem volt együttműködő, valamint a kezek hátrabilincselését az Rtv. lehetővé teszi. A bilincselés rendszeresített szolgálati bilincsel történt, melynek használata során sérülés, illetve egyéb anyagi kár nem keletkezett. Fent nevezett személy a rendőri intézkedés során lekezelő arrogáns magatartást tanúsított.

A továbbiakban S. L. Á. r. őrm érkezett a helyszínre és panaszost előállították a V. városi Rendőrkapitányságra, ahol átadták a 18 óra 25 perckor a szolgálatirányító parancsnoknak, sérülés- és panasz mentesen. Bilincs használata 18 óra 25 perckor megszűnt. A bilincs alkalmazása során a panaszos nem jelezte, hogy a bilincs őt szorítja, valamint valamilyen sérülést szenvedett volna. Ezt követően a r. törm. jelentést írt a történetéről, majd a panaszosnak 50000 Ft helyszíni bírságot ajánlott fel, mivel valótlan adatokat diktált be, majd felszólításra sem volt hajlandó közölni személyazonosságát. A szabálysértés tényét és összegét megértette és tudomásul vette a szabálysértés elismeréséről szóló helyszíni bírság nyomtatványt elolvasást követően aláírta. A személyi szabadságot korlátozó jelentés elkészítéséhez szükséges kérdésekről nyilatkoztatta a r. törm., amit megértett és kérdéseimre válaszolt. Ezek a kérdések az egészségügyi állapotáról, panasztételi jogáról, élelmezésről, hozzátartozó kiértékeléséről, jogairól szóltak, a nyomtatványt a későbbiekben átolvasás után aláírta. A r. törm. és a kollegái az egész rendőri intézkedés foganatosításakor a panaszossal kulturáltan beszéltek.

4) B. F. r. zls. a 2014. augusztus 3-án kelt jelentésében a 3) pont alatt ismertetett jelentésben foglaltakkal azonos módon adta elő a történetet.

5) S. L. Á. r. őrm. a 2014. augusztus 4-én kelt jelentése annyi többlet információt tartalmazott, hogy a panaszos végig ki akarta vonni magát az intézkedés alól, a rendőrök utasításainak nem tett eleget, a szolgálati járműbe is csak testi kényszer alkalmazásának hatására ült be.

6) A panaszos a Nyilatkozat elnevezésű iraton kijelentette, hogy az Rtv. 92-93§ szerinti jogorvoslati tájékoztatást megkapta, panasszal nem él, az Rtv. 33. § szerinti tájékoztatót és az igazolást írásban megkapta, élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez való jogát és a II. cikkben rögzített emberi méltósághoz való alapvető jogát és a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

A Testület hatáskörét a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntelérítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V., és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A szabálysértési eljárás szabályait a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) rendelkezései tartalmazzák.

A fenti hatásköri szabályokból megállapítható, hogy a rendőrség szabálysértési, illetve szabályszegési eljárását a Testület nem minősítheti, a fölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol, a szabálysértési, illetve helyszíni bírság mértékét nem vizsgálhatja, a bírságot nem módosíthatja, és nem törölheti el. **Ekörben a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.**

2) A Testület ezt követően a panaszos igazoltatásának jogszerűségét vizsgálta.

A rendőrség intézkedési kötelezettségére vonatkozó szabályokat az Rtv. 13. § rendezi. Eszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Ezt egészíti ki a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a, ami szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha *a)* ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy *b)* intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott választása szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazoltat, úgy az igazoltatott személyt a *b)* pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás megegyezik abban, hogy a rendőrök egy közúti balesethez érkeztek ki intézkedés céljából. A panaszost, mint a gépjármű utasát vonták intézkedés alá, amelynek során a későbbi eljáráshoz szükséges adatait kívánták rögzíteni, illetve a történetekkel kapcsolatban kívánták meghallgatni. A panaszos a felszólítás ellenére nem adta át az iratait, mivel azt nem tartotta magánál. A rendőri jelentés szerint a panaszos felszólításra végül bediktált adatokat, ám azok nem feleltek meg a valóságnak, és miután felszólításra nem teljesítette az igazolási kötelezettségét, ezért előállították. A panaszos előadásában nem tér ki ilyen eseményre, csupán vitát említ, ami után előállították.

A Testület megítélése szerint a jelen esetben a személyi sérüléssel közúti balesetről szóló bejelentés intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség oldalán, a rendőrség által megjelölt célok (tanúinterjú, későbbi meghallgatáshoz szükséges adatrögzítés) megfelelnek az Rtv. 29. §-ben meghatározott igazoltatási okoknak, így a panaszos igazoltatására kellő jogalap birtokában került sor.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben és vonták a panaszost intézkedés alá, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez való joga.

3) A Testület a panaszos előállításának jogszerűsége kapcsán az alábbi megállapításokra jutott.

a) A rendőri jelentés szerint a panaszos előállításának a jogalapja az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja volt.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

Az Rtv. 29. § (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

Az Rtv. 29. § (4) bekezdése rendelkezik a rendőr lehetőségeiről, amennyiben az intézkedés alá vont személy az igazolást megtagadja. Eszerint a személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatottól fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

Jelen esetben a rendőri jelentések egybehangzóak tekintetben, hogy a panaszos megtagadta a személyazonosító adatainak a megadását, majd pedig ezt követően ismételt felszólításra helytelen, nem valós adatokat adott meg, ami a lekérdezés során nem hozott találati eredményt. A panaszos a beadványban tagadta azt, hogy megtagadta volna az igazolást, de maga is elismerte, hogy nem voltak nála az iratai.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a saját előadása szerint sem tudta magát hitelt érdemlően igazolni, ezért a rendőrök előtt megnyílt annak a lehetősége, hogy a panaszossal szemben előállítást alkalmazzanak.

Mindezek alapján a jelen esetben a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök megfelelő jogalappal rendelkeztek a panaszos előállításához.

Mivel ugyanakkor az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő előállítás alkalmazását, a jogalap meglétén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A konkrét esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a panaszos szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatait meg tudják állapítani a rendőrök.

A kérdés megítélése kapcsán a Testület azon körülménynek tulajdonított alapvető jelentőséget, hogy a panaszos a saját előadása szerint is vitába keveredett a rendőrökkel, noha az Rtv. 19. § alapján főszabály szerint köteles a rendőri felhívásnak engedelmessé válni.

A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy a helyszínen az intézkedő rendőrök számára már nem volt más olyan rendőri eszköz, amellyel a gépkocsi vezetőjével szembeni eljárásban foganatosítandó kihallgatásokhoz szükséges személyi adatokat meg tudták volna ismerni, illetve azok valódiságát ellenőrizni tudták volna, így indokoltan kezdték meg a panaszos előállítását.

Mindezek alapján a Testület az előállítással összefüggésben nem állapította meg a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogának a megsértését, mivel az adott intézkedésre kellő jogalap birtokában és indokoltan került sor.

b) A Testület ezt követően az előállítás időtartamának jogszerűségét vizsgálta.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

Az Rtv. 29. § (5) bekezdése szerint az igazoltatás vagy a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén az előállítás csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat.

Az előállításról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2014. június 27-én 17 óra 50 perctől 2014. június 27-én 18 óra 50 percig tartott.

A rendőri jelentés szerint a panaszossal szemben az intézkedés 17 óra 25 perckor kezdődött, 17 óra 50 perckor kezdték meg az előállítását, majd az erősítés megérkezését követően 18 óra 25 perckor adták át a szolgálatirányító parancsnoknak, a személyazonosság és a szükséges

dokumentáció kitöltését követően pedig 18 óra 50 perckor szabadították. Az erősítés 17 óra 35 perckor érkezett a helyszínre.

A rendőri előadást a beszállítás időtartama tekintetében megerősítik a GoogleMaps adatai, ami szerint az intézkedés helyszíne és a kapitányság közt kb. 6 km-es út van, ami 8-10 perc alatt megtehető gépkocsival. Az adategyeztetés kb. 15-20 percet vesz igénybe azt követően, hogy a panaszos hajlandó volt együttműködni.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület megállapította, hogy az igazolást a rendőrség tévesen töltötte ki a kezdődőpont tekintetében, mivel az az Rtv. 33 § alapján helyesen 17 óra 25 perc volt, ugyanakkor a Testület álláspontja szerint ez mulasztás nem érte el azt a szintet, ami a panaszosi oldalon alapjogsérelem megállapítását tette volna indokolttá. Az előállítás időtartama a Testület megítélés szerint arányos volt, mivel az az előállítással elérni kívánt cél eléréséig tartott, ezt követően pedig szabadították a panaszoszt.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga az előállítás időtartama kapcsán.

4) A Testület a kényszerítő eszköz alkalmazása során az alábbi megállapításokra jutott.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályaként az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincset alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincset alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,

- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebecsátásával, valamint
- b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

a) A panaszos sérelmezte az indokolatlan bilincshasználatot, aminek során sérülései keletkeztek. Elmondása szerint hiába kérte, hogy vegyék le róla a bilincset, a rendőrök ennek nem tettek eleget. Állítása szerint nem akarta elhagyni a helyszínt, hiszen megvárta a rendőröket és a mentőt is.

A rendőri jelentés szerint ezzel ellentétben azért kellett hátra testhelyzetben bilincselni, mivel a panaszos a rendőri intézkedés során nem volt együttműködő, el akarta hagyni a helyszínt. A bilincselés rendszeresített szolgálati bilincsel történt, melynek használata során sérülés, illetve egyéb anyagi kár nem keletkezett. Az előállításban segítő rendőr jelentésében előadta, hogy a panaszos végig ki akarta vonni magát az intézkedés alól, a rendőrök utasításainak nem tett eleget, a szolgálati járműbe is csak testi kényszer alkalmazásának hatására ült be.

Tekintettel arra, hogy a fentiekben ismertettek alapján a panaszosi és a rendőri előadás közötti ellentmondás nem volt feloldható, ezért az események az ellenszegülés és a szökés veszélye körében sem voltak további bizonyíték hiányában rekonstruálhatóak. Emiatt a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban kérdésben sem, hogy a panaszossal szemben jogszerűen került-e sor bilincs, illetve a testi kényszer használatra.

Emiatt a Testület úgy döntött, hogy a panaszos emberi méltóságához való jogának a sérelme a bilincs és a testi kényszer használata miatt nem megállapítható.

b) A rendőri előadás szerint a panaszos nem jelezte, hogy a bilincs kellemetlen lenne a számára. Sérülésről sem számolt be. A bilincset a kapitányságon a személyazonosság megállapítását követően

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi

elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A panaszos a Nyilatkozat és az Igazolás elnevezésű iratokon aláírásával igazolta, hogy sérülése nem keletkezett. Igaz azt is megjegyezte, hogy az igazolást úgy írárták vele, hogy azt már előre ki volt töltve, és nem tudta átoltvasni.

A panaszos csatolta a másnap keletkezett látleletet, ami a csuklón vérömlenyt jelzett.

Az előadások között ellentmondást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehetett feloldani, mivel arra a csatolt látlelet önmagában nem volt elégséges figyelemmel a rendőri előadásokra, ugyanis a rendszeresített bilincs sajátossága, hogy az ellenállás esetén, illetve, hogy ha a megbilincselte személyt azt „feszeti”, egyre jobban rászorul a kézre.

Emiatt a Testület úgy döntött, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez való jogának a sérelme a bilincs használata miatt nem megállapítható.

5) A panaszos kifogásolta, hogy az igazolást feldúlt állapotában, előre kitöltve írárták vele alá, így annak tartalma nem fedti a valóságot.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése a rendőrség kötelezettségévé teszi, hogy az előállított személy részére az előállítás időtartamáról igazolást adjanak ki.

A rendőri átirat szerint az igazolás kitöltésére a panaszosi előadással szemben akként került sor, hogy az igazoláson lévő nyilatkozatok személyes adatait a Robotzsaru rendszerben előzetesen ki kell tölteni, azonban az aláíratáskor nyilatkoztatják az előállított személyt az igazoláson szereplő kérdésekben, aki saját kezével húzza alá a megfelelő részt.

Tekintettel arra, hogy a fentiekben ismertettek alapján a panaszosi és a rendőri előadás közötti ellentmondás további bizonyítékok hiányában nem volt feloldható, az események nem voltak rekonstruálhatóak. Emiatt a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban kérdésben sem, hogy az igazolás kiállítására szabályszerűen került-e sor. **Mindezek alapján a Testület úgy döntött, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme – bizonyítékok hiányában – nem megállapítható.**

IV.

A panaszost a rendőrök jogszerűen vonták intézkedés alá, a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában került sor, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való joga nem sérült. Ugyanakkor az előadások közötti ellentmondás feloldhatatlansága miatt a panaszos emberi méltósághoz való jogának, illetve az abból levezethető testi épséghez való jogának a sérelme a bilincs és a testi kényszer használata miatt nem megállapítható. Az igazolás kitöltésének módjára vonatkozó kifogás kapcsán a Testület ugyanezen okból szintén úgy döntött, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2015. március 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉSTÜLET